

Slav

Saulėta, diena 50°, naktį 40°
Saulė teka 4:58, leidžiasi 6:43.

6 MAY - 1 1973
Cont Copy

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LV

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

15c

Chicago, Ill. — Penktadienis, Balandžio-April 27 d., 1973 m.

Kaina 15c

100

JAPONIJA NEKVIEČIA PREZIDENTO NIXONO

ARABAI PUOLA PRANCŪZŲ VYSKUPUS UŽ IZRAELIUI PALANKŲ PAREIŠKIMĄ

ROMA. — Prancūzijos katalikų vyskupų pareiškimas apie santykius su judaizmu labai supykino arabų valstybes. Romoje net kilo rūpestis, kad arabai dėl to pareiškimo nepradėtų persekioti katalikų misijonierių. Prancūzijos vyskupai, kaip jau buvo rašyta, pasisakė už Izraelio valstybės pripažinimą. Nuo Vatikano ekumeninės tarybos dieną 1965 m. katalikų bažnyčios pažiūrą į žydus pasikeitė. Žydai buvo išteisinti nuo kaltės dėl Jėzaus nužudymo, kas buvo antisemitizmo šaltinis per ilgus amžius.

Pikčiausiai į Prancūzijos vyskupų pareiškimą atsiliepė Alžiro laikraštis El Moudjahid, kuris pareiškė, kad katalikų bažnyčia tylėjo, kada žydai buvo skerdžiami krikščionių pasauliui priklausančiose valstybėse, o šiandien Prancūzijos vyskupai laimina naujus nusikaltimus, papildomus tų, kurie anksčiau buvo aukos. Romos bažnyčios susidėjimas su Izraeliu gali priversti arabų šalis peržiūrėti savo tolerantišką politiką krikščionių misijonierių atžvilgiu, rašo Alžiro laikraštis.

Libano ambasadorius Vatikane pareiškė, kad Palestina priklausio palestiniečiams, o ne Prancūzijos vyskupams. Ambasadorius apgailestavo, kad prancūzų katalikų bažnyčia, kuri visada raskavo Libane atviras duris, dabar susideda su Libano priešais.

Strasburgo vyskupas Leon Elshinger, Prancūzijos vyskupų komiteto ryšiams su judaizmu pirmininkas, pareiškė, kad Prancūzijos vyskupų pareiškimas yra aiškus Izraelio valstybės pripažinimas, tačiau jis nereiškia pritarimo Izraelio politikai.

Kiek automobilių sunaudoja gazolino

WASHINGTON. — Pradžios brangi gazolinui ir vis dažniau kalbant apie "energijos krizę", Amerikos vyriausybė pradėdė tyrinėjimus ir paskelbė rezultatus bandymų, kurie rodo, kiek automobilių sunaudoja gazolino. Paskelbtame raporte pabrėžiama, kad gazolino sunaudojimas priklauso nuo to, kaip automobilis yra naudojamas, priklauso nuo kelių gerumo, nuo važiuojimo greičio, nuo įvairių automobilių priedų. Visi bandytieji automobiliai buvo bandomi miesto važinėjimo sąlygose.

Bandymai parodė, kad sunkūs automobiliai daugiau sunaudoja gazolino už lengvus. Mažiausiai gazolino suėda maži užsienietiški automobiliai. Mažiausiai gazolino ima Datsun 1200, japonų gamybos mašina, kuri padaro 28.7 mylias vienam galonui. Italų gamybos Ferrari Daytona su galonu nuvažiuoja tik 6.3 mylias. Iš eilės pagal ekonomišumą eina šios mašinos: Toyota su 27.1 mylia galonui, Honda 25.8, britų gamyba Triumph Spitfire — 24.9, Italijos Fiat — 24.1, vokiečių Opel — 23.8, japonų Mazda — 23.7, vokiečių Volkswagen — 23.6, britų Plymouth Cricket — 23.2, japonų Dodge Colt, švedų Saab, vokiečių Ford Capri ir kt.

Iš didžiųjų automobilių Impala, Checker ir Ambassador visi padaro virš 12 mylių vienam galonui, dauguma — apie 10 mylių.

Mississippi upės vanduo apšėmė virš 10 mil. akrų žemės, padarė apie 200 mil. dol. nuostolių, žuvo 10 žmonių.

IŠ VISO PASAULIO

MASKVA. — Vienas nedau-gelio bolševikų revoliucijos dalyvių maršalas Semion Budionys sulaukė 90 metų amžiaus. Valdžia jį ta proga apdovanojo dar vienu, jau aštuntu, Lenino ordinu. Tass praneša, kad maršalas vis dar nešioja savo kūne kulka iš civilinio karo laiko.

PARYŽIUS. — Šiandien Paryžiuje prasidės William Sullivan, aukšto valstybės departamento valdininko, derybos su šiaurės Vietnamo užsienio reikalų viceministru Co Thach. Bus tariamasi, kaip P. Vietname įgyvendinti karo pailaubų susitarimą.

WASHINGTON. — Darbo sekretorius Peter Brennan, anksčiau buvęs New Yorko statybos unijos prezidentas, įprato sename darbe nešioti ginklą. Jis ir dabar galės nešioti revolvėrį, nes šalia darbo sekretoriaus pareigų, jis buvo prisaikdintas kaip JAV maršalo padėjėjas.

Bolivijos valdžia

LA PAZ. — Bolivijos prezidentas Banzer Suarez patvirtino naują ministerių kabinetą, kuriame pusę vietų turi dvi pagrindinės politinės partijos ir pusę — kariuomenė. Šioje vyriausybėje kariškiai negavo svarbios vidaus ministerijos, tačiau karininkams teko dvi ministerijos, anksčiau valdytos nepartininių ministerių.

Iš 18 ministerių šeši yra nauji, o du seni ministrai perkelti naujomis pareigoms į kitas ministerijas.

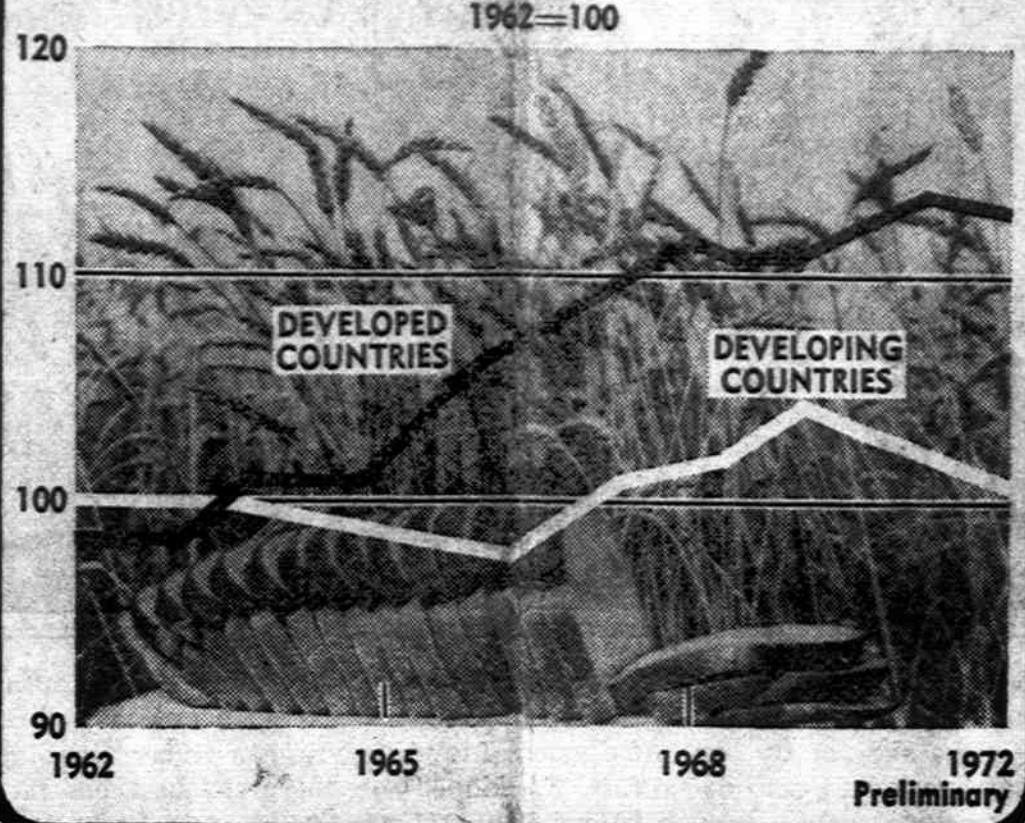
Bolivijos valdžia antradienį paskelbė susekusi grupę samokslininkų ir ištrėmusi 20 politikų.

Agnew atsargus Watergate byloje

WASHINGTON. — Viceprezidentas Agnew pareiškė spaudos konferencijoje, kad jis pilnai pasitiki prezidentu Nixonu, jo sugebėjimu ir nusprendimu išaiškinti Watergate bylą taip, kad amerikiečiai būtų patenkinti. Įvairūs gandai, plepalai, spėliojimai ir pareiškimai iš nežinomų šaltinių pripildė orą ir yra neįmanoma sužinoti, kur yra teisybė, o kur — prasimanymai, pareiškė Agnew. Jis nutaręs palaukti, kol viskas išaiškės.

Viceprezidentas Agnew stovi nepavydėtinoje padėtyje. Jei jis ims dabar ginti republikonus, kurie buvo įvėlti Watergate įsilaizmo ir šnipinėjimo byloje, jam tas gali pakenkti ateinančiuose prezidento rinkimuose, kur jis numatomas partijos kandidatu. Jei jis išeis griežčiau prieš prezidentą Nixoną, staba ir įtariamuosius asmenis, jis gali supykinti prezidentą ir įta-

THE WORLD'S FOOD PRODUCTION

Neišvysčiusios pasaulio valstybės tiek tiek padidino maisto gamybą, bet gyventojų augimas tą padidinimą niekais paverė. Išvysčiusios šalys per 10 metų padvigubino maisto gamybą. Ši lentelė parodo maisto gamybos kreives.

NEPASTEBĖJO VIRŠ 5 MIL. GYVENTOJŲ

WASHINGTON. — Statistikos biuras paskelbė, kad gyventojų surašyme 1970 metais neįskaičiuoti į bendrą Amerikos gyventojų skaičių buvo 5,300,000 žmonių. Tokios klaidos gyventojų surašymuose visada pasitaikančios ir biuras didžiūojasi, kad 1970 m. surašymas buvęs tiksliausias Amerikos istorijoje. Dabar vis svarbiau turėti tiksliausią žmonių skaičių, nes pagal atskirų vietovių gyventojų skaičių bus dalinami mokesčių pinigai pagal "revenue sharing" programas.

Gyventojų surašyme baltų piličių neįrašymas sudarė 1.9% visų baltųjų, o negrų tarpe neįskaičiuota liko 7.7%. Taip esą todėl, kad daugelyje vietovių valdininkai, kurie vaikščiojo po namus, registruodami gyventojus, bijojo eiti į negrų rajonus, ypatinai, vėlai vakare. Klaidos surašyme įvykstančios dėl žmonių judėjimo, atsiradusi opozicija kai kuriems surašymo klausimams, pasireiškė nepasitikėjimas valdžios organais. Priešidė tokios klaidos, kaip šalpa gaunančių moterų nuslėpimas savo vyrų arba tėvų nuslėpimas savo karinio amžiaus vaikų.

Gyventojų surašymas yra tik vienas būdas suskaičiuoti gyventojus. Daug bendrą skaičiujama augimą ar mažėjimą padeda sekti gimimų ir mirimų registracijos, socialinio draudimo, imigracijos, pensijų ir medicare statistikos vedimas.

Rusai apžiūri Amerikos miestus

COLOMBIA. — Amerikoje lankosi grupė sovietų miestų reikalų specialistų, kurie čia atvyko aplinkos kontrolės pasikeitimų remuose. Rusai, vadovaujami Aleksiejaus Kudriacevo, aplankė Atlantą, San Francisco ir naują Marylando valstijos miestą Columbia, kurį pastatė dvi biznio bendrovės: Rouse Company ir Connecticut General Life Insurance Co. Mieste jau gyvena 27,000 žmonių, tačiau jis gali plėstis, pagal planą, iki 110,000 gyventojų.

Greitai panaši amerikiečių urbanologistų grupė vyks į Sovietų Sąjungą, kur jiems numatyta parodyti naujus sovietų miestus: Togliatti Volgos upės ir Akademgorodok Sibire.

kingus žmones, be kurių paramos jis gali visai negauti partijos nominacijos.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

◆ Australijos premj. Whitlam pareiškė Londone, kad Prancūzijos atominiai bandymai Ramiajame vandenyne gali sugadinti santykius su Prancūzija. Kelios to vandenyno valstybės žada griežtius veiksmus, pareiškė jis.

◆ "Seattle Times" rašo, kad trys amerikiečiai, kurie laikomi "dingę kovoje", gali gyventi Kanadoje, pabėgę iš Vietnamo ir suvaidinę dingusius nenorėdami likti dezertyrais.

◆ Arizonos universiteto parašytininkų klubas, norėdamas pritraukti naujų narių, suruošė parodomuosius iššokus iš lėktuvo. Du nariai užsimušė.

◆ Floridos universitete paskelbtas kalbėjimo iš komunistų nelaisvės sugrįžęs karo aviacijos lakūnas. Apie 100 komunistėlių su Viet Congo vėliavomis bandė trukdyti jo kalbą. Lakūnas Padgett pareiškė, kad jis lankė universitetą, jis neturėjo laiko demonstruoti.

◆ Komunistai priartėjo prie Kambodijos sostinės ir apšaudė aerodromą 2 mylios nuo miesto. Raketos užmušė vieną karininką ir sužeidė 7 kareivius, netoliese, pabėgusių stovykloje žuvo 19 žmonių ir 62 buvo sužeisti.

◆ švedijos užsienio reikalų ministras Wickman pareiškė parlamente, kad švedija smerkia Amerikos bombardavimą Kambodijoje, nes ten nukentė daug civilių. Vyriausybė negali pritariti didelės valstybės kišimuisi į mažos valstybės civilinį karą.

◆ Izraelio kareiviai sugavo savo pusėje penkis arabus, atsisčius iš Sirijos. Virš Libano skraidė Izraelio karo aviacija, tačiau pakilus libaniečių lėktuvams, pasitraukė į savo pusę.

Neapolis pagerbė Enrico Caruso

NEAPOLIS. — Šiame mieste buvo pagerbtas miręs garsusis tenoras Enrico Caruso, nes šiais metais sukaika 100 metų nuo jo gimimo. Suruošė koncerte dalyvavo garsūs šiuo dienų tenorai, kurių kiekvienas padainavo po dvi arijas ir vieną Neapolio dainą. Dainavo penki tenorai: Mario del Monaco, Luciano Pavarotti, Ferruccio Tagliavini, Prancūzijos Alain Vanzo ir Sovietų Sąjungos Bolšoi teatro solistas Vladimir Atlantov. Negalėjo dalyvauti pakviesti garsūs tenorai Placido Domingo ir Nicolai Gedda.

Pats Caruso Neapolyje paskutinį kartą dainavo 1901 m., po to jis į tą miestą kojos nekėlė, nes vietinis kritikas jį žiauriai išpeikė. Minėjimo proga organizatoriai simboliškai išsprendė Caruso ginčą su kritiku. Caruso anūkas buvo pristatytas publikai kartu su kritiko įpėdiniu. Jiedu viešai apsikabino ir Caruso vėl tapo savo gimtojo miesto sūnus.

WEST POINT. — Karinėje akademijoje visi kadetai turi laikytis garbės kodekso, kuris draudžia meluoti, apgaudinėti ar vogti, o taip pat ir toleruoti taip darančius. Akademijos egzaminuose 11 kadetų pagauti sukčiaujant, jie bus išvaryti iš akademijos.

Ši mumijs primena, kad sekmadienį, balandžio 29 dieną, 2 val. ryto reikia pasukti laikrodžių viena valandą pirmyn.

NIXONAS PATS TURIS PASISIŪLYTI

TOKIJO. — Japonijos užsienio reikalų ministris Ohira, kaip vakar buvo rašyta, paskelbė, jog imperatorių Hirohito dėl daugelio įsipareigojimų negalės važiuoti į Ameriką, nors prezidentas Nixonas jį kelis kart kvietė. Toje spaudos konferencijoje nebuvo pakviesti dalyvauti amerikiečiai korespondentai. Jiems pakelus didelį triukšmą, užsienio reikalų ministris juos sekantį dieną pasikvietė ir atskirai pasikalbėjo apie imperatoriaus vizito atšaukimą.

Uždraudė naudoti galvijų harmoną

WASHINGTON. — Miesto ir Vaistų administracija uždraudė ūkininkams naudoti harmoną DES (diethylstilbestrol), nes patirta, kad kai kurie gyvuliai nuo jo gauna vėžį. Iki pernai metų tas harmonas buvo maišomas su galvijų pašaru. Vaistas pagreitina galvijų augimą, jis buvo šeriamas jaučiams, avims ir viščiukams. Uždraudus tą harmoną dėti į pašarą, jis pilulės formoje buvo įsiūnamas į gyvulio ausį.

Apskaičiuota, kad jautis, kuriam duodama DES, pasiekia 1,000 svarų svorį 35 dienom greičiau, negu jautis be DES. Tuo pačiu sutaupoma daug pašaro, apie 500 svarų kiekvienam galvijui. Žemės ūkio sekretoriaus pareiškė, išgirdęs apie harmono uždraudimą, kad dabar jautiena dar daugiau pabrangs, nes ūkininkai turės sunaudoti daugiau pašaro.

Idomu, kad harmonas yra naudojamas ir piliulėms, kurios padeda moterims išvengti nėštumo. Gyvulių augintojų sąjungos pirmininkas pareiškė, kritikuodamas vyriausybės nutarimą, kad žmogus turėtų suvalgyti kasdien po kelis tūkstančius svarų kepenų, kad jis gautų tiek DES, kiek gauna moteris, prarydamos vieną gimdymų kontrolės piliulę.

Harmono DES uždraudimas įsigalioja nuo šio penktadienio, tačiau galvijai, kurie jau turi ausyse harmono piliulę, gali toliau būti auginami.

Nubaudė prancūzų už rusų straipsnį

PARYŽIUS. — Sovietų Novosti agentūros paskleistas rašinys apie žydų religinius įstatymus, kurie liepia nekėti ir kenkti "gojams", atnešė Prancūzijos komunistui Robert Legagneux nemalonumų. Paryžiaus teismas jį nubaudė 600 dol. bauda, liepė užmokėti teismo išlaidas ir savo lėšomis paskelbti teismo sprendimą septyniuose laikraščiuose.

Nubaustasis Prancūzijoje platiną sovietų ambasados leidžiamą prancūzų kalba biuletenį, kuriame minėtas rašinys prieš žydus buvo išspausdintas. Rašinys sukėlė Prancūzijos žydų pasipiktinimą, nes jis ne tik nukreiptas prieš Izraelį prieš zionistus, bet tiesiog kiršina žmones prieš žydus nemažiau kaip nacių laikų propaganda. Prancūzijos įstatymai neleidžia kursyti rasinės neapykantos, smurto ir neleidžia šmeižti žmonių.

Idomu, kad kaltinamasis Legagneux aiškino esąs nekalbas. Jis tą straipsnį gavęs tiesiai iš Maskvos jau išverstą į prancūzų kalbą per sovietų žinių agentūrą Novosti.

Ministeris pareiškė, kad Japonija neturi planų greitai laiku pakviesti į svečius prezidentą Nixoną. Ohira davė suprasti, kad iniciatyvą turėtų pasiimti pats prezidentas Nixonas. Jei jis išreikštų specifinį pageidavimą vizituoti Japoniją ir mums apie tai praneštų, mes būtume laimingi jį priimti, pareiškė ministeris.

Ministeriui buvo priminta, kad premjeras Tanaka pats pakvietė Kinijos premjerą Chou En Lajų atvykti į Japoniją, kodėl jis negali pakviesti prezidento Nixono? Ohira atsakė, kad tarp Japonijos ir Amerikos vyksta nuolatinis dialogas ir todėl šie reikalai gali būti tvarkomi be išpušto formalumo.

Aiškindamas, kodėl imperatoriaus negalės vykti Amerikon, ministris Ohira nurodė, kad imperatoriui reikia būti spalio mėn. vienos šventyklos dedikavime, jis turės dalyvauti atletikos varžybose ir derliaus šventėje. Korespondentai negalėjo suprasti, kaip sporto varžybos gali būti svarbesnės už istorinę kelionę į Ameriką.

Klausiamas korespondentų, Ohira pareiškė, kad kelionės atšaukimas neturi ryšio su Watergate skandalu ar su paskutiniu dr. Kissingerio pareiškimu, kuriuo Japonija esanti patenkinta.

Kai kurie įtakingi japonai kritikuoja vyriausybės dėl kelio tikslų klausimo tvarkymą. Manoma, kad santykiai tarp Amerikos ir Japonijos dėl šito klausimo gerokai atšals ir tuo džiaugiasi tik japonų komunistai.

Mirė susišaudyme sužeistas indėnas

PINE RIDGE. — Indėnas Frank Clearwater, kuris buvo sužeistas balandžio 17 d. susišaudyme tarp Wounded Knee kaimo okupavusių indėnų ir federalinių maršalų, mirė nuo žaizdų ligoninėje. Jis tapo pirmą šio incidento auką. Vienas maršalas yra suparalyzuotas nuo indėnų kulkos.

Nesuspirtimadi dideja tarp federalinės valdžios pareigūnų ir oglales genties indėnų, kurie yra nuosaukis ir nori išvaryti iš užimto kaimo okupantus, kurie priklauso kitoms gentims ir yra atvykę iš kitų valstijų. Oglales indėnai perkrito kelia, vedantį į kaimą ir nieko nepareidžia. Valdžios pareigūnai jiems draudžia statyti barikadas ir iš to jau kilo keli incidentai.

Oglales indėnai neleidžia pagrinams laidoti Clearwaterio savo kapinėse, nes čia laidojami tik tos genties žmonės, o žuvę indėnas esąs apačų ar cherokee genties.

BROOKLYNAS. — Ligoninėj gimė dvi mergaitės — Siamio dvynukės, suaugusios krūtinės kaulais. Doktorai stebi ir tiria, ar bus galima operacijos ke-
liu atskirti.

LEDŲ GADYNĖ GRĮŽTA?

Metai iš metų žiemos ilgesnės ir šaltesnės

Tai kai kurių laikraščių stambiosios antraštės kovo mėnesio pabaigos ir balandžio pradžios savaitėje vaizduojant "Ameriką" tiktai Jungtinių Amerikos Valstijų pietvakarių pakraščiais: "Lietus didina Mississippi potvynį" (New Orleans Record); "Nauja audra atgine sniegą ir liūtį" (Arizona Republic); "Tornadai nusiautė tris valstijas pietuose; 8 žuvo" (Los Angeles Times); "Vėjai" (Los Angeles Times); "Tvane ir nuo tornadų žuvo 10 žmonių; "Tvano pavojaus Mississippi deltoje" (Wyoming State Tribune — Cheyenne) ir t. t.

Armadilas traukiasi į pietus

"Ledynai didėja. Šilumą mėgstantieji gyvuliai traukia į pietus ir mes visi palaipsniui atšalame. Ledų gadyne grįžta" (James D. Hays, Kolumbijos universiteto Lamont-Doherty geologinės observatorijos okeanografas ir paleontologas žurnale "The Sciences").

Praeito sausio mėnesio temperatūra JAV-bių centrinėse srityse atrodė šaltesnė negu kada tokia yra buvusi, dar labiau pasitvirtina jau be to krūvių kuro stoka, rašo Hays. Denveryje (Colorado) mokyklos uždarytos, Vidurvakariuose sustabdytos dirbtuvės ir kuro atsargoms pasibaigus atleisti tūkstančiai darbininkų. Įtartinai, kad žiemos darosi šaltesnė klimatologų tarpe nebėra įtarimas.

Per praėjusius 30 metų Baffino saloje sniego klotas dar labiau išsiplėtė. Ledų grūstis aplinkui Islandiją žiemos metu didėja ir sudaro rimtą pavojų laivininkams. Šilumą mėgstantieji gyvuliai armadilos per pirmąją šio šimtmečio pusę migravę į Vidurvakarius, dabar pradeda atsitraukti į Texas ir Oklahomą. Pašalių nederlius Rusijoje kasmet didėja.

Tai tik keli globalinio atšalimo pavyzdžiai, pastaraisiais laikais užregistruoti oro stebėjimo stotyse pasaulyje. Jei visi tie ženklai yra tikri, tai tenka laukti dar blogesnių dalykų. Sprendžiant iš to, kas yra atsitikę praityje, gali ateityje tiek atšalti, kad visa šiaurės Amerika iki pat Long Island bus apklota didžiuliu tūkstančių pėdų storumo ledynais, po kuriuos net Baltųjų Kalnų (White Mountains) viršūnės ir Adirondakas bus palaidoti.

Foros šimtų metų atšalimo laikotarpis

Paskutinis ledynų periodas — paskutinė didžioji Ledų Gadyne baigėsi tik prieš 17,000 metų, kuomet ledų klotas atsitraukė, į šiaurės ir pietų sąsagius palikdamas tik vienur kitur kalnuose mažus ledynus (glečijus) ir šiandien bėra likę tik du didieji ledynai Antarktidoje (Pietų Ašigalyje) ir Grenlandijoje. Ledams sutirpstant, žemė pradėjo sparčiai atšalti, kol

maždaug tarp 8,000 ir 5,000 metų prieš Kristų temperatūra pasidarė šiltesnė negu šiandien ir, faktiškai, šiltesnė negu buvo per visus 100,000 metų.

Deja, tos šiltos sąlygos neišgelbėjo ir klimatas vėl pradėjo palaipsniui atšalti iki apie 900 metų prieš Kristų, iki archeologinio Geležies Amžiaus, bet ir vėl atšilo, ką parodo rekordiniai vynuogynai, klestėję Anglijoje nuo 1000 iki 1200 metų po Kr. Tas tad klimato atšilimas daug pagelbėjo Skandinavijos vikingams tiek plačiai išvystyti savo žygius ir užkariavimus ir kryžiuočiams ugnimi ir kardu "krikščioninti" lietuvių gentis.

Po to, pradėdant 15-ju ir baigiant 19-jo šimtmečio pradžią klimatas vėl atšalo ir atšalimo, matyti, būta nemažai, kadangi tas periodas buvo pavadintas Mažuoju Ledų Amžiumi. Per tą periodą žymiai padidėjo kalnuose ledynai ir užšalo poliarinės jūros. Senieji žmonės pasakodavo, kad ir Baltija užšaldavusi tiek kad ledu būdavo galima nuvažiuoti į Gotlando salą.

400 metų Mažasis Ledų Amžius

Nors Mažojų Ledų Amžiaus padariniai žymiai paveikė žmonių gyvenimą, bet apie tai ko mažiausiai tėra išlikę žodžių ar raštų atsiminimų, kadangi Senajame Pasaulyje Juodajam Marui siaučiant niekam iš gyvųjų likusių nebebuvo galvoje kronikas rašyti. Tiek nustatyta, kad per tą keturių šimtų metų šaltąjį periodą šalčiausias laikas buvo penkioliktąjį šimtmečio pabaiga ir šešioliktasis šimtmetis. Matyti, kad tame periode žmonės masiniai gaiso ne tik nuo Juodojo Maro ir kitų nelaimių, bet ir nuo bado. Hays mini, kad per 8 metus iš eilės pasikartojusio nederliaus pasekmėje 1690 metais Anglijoje buvęs toks badas, kad daugiau žmonių išmirė nuo bado ne kaip nuo

maro. Anglijoje nuo 15 iki 19 šimtmečio buvo šalčiau nei dabar. Apie marus Lietuvoje yra plačiai Liet. Enciklopedijoje, tomas XVIII psl. 271—277. Čia paminėjau tik keletą sakinių, kur marai susieti su šalčiais ir nederliumi.

"Po nederliaus ir bado Žemaičiuose maras 1427 m. tęsėsi nuo Velykų iki vidurvasario (šv. Lauryno). 1440 pavasarį vėlyvą šalnai stipriai palietus jėvus ir žolę, ėmė kristi gyvuliai ir labai mirti žmonės, taip, kad sveikieji, kurių daugumas maitinasi sugrūsta medžių žievė, nebepajėgė lavonų laidoti..."

"Apie kaimų žmones žinoma, kad jie 1588 rudenį palikę namus ir neartas dirvas, slapstėsi giriose. Atėjus šalčiams maras aprimo, bet nesėti laukai 1589 vasarą badą dar labiau paastrino, tad ir maras dar labiau išplito. Jį nuslopino tik 1590 metų speigai..."

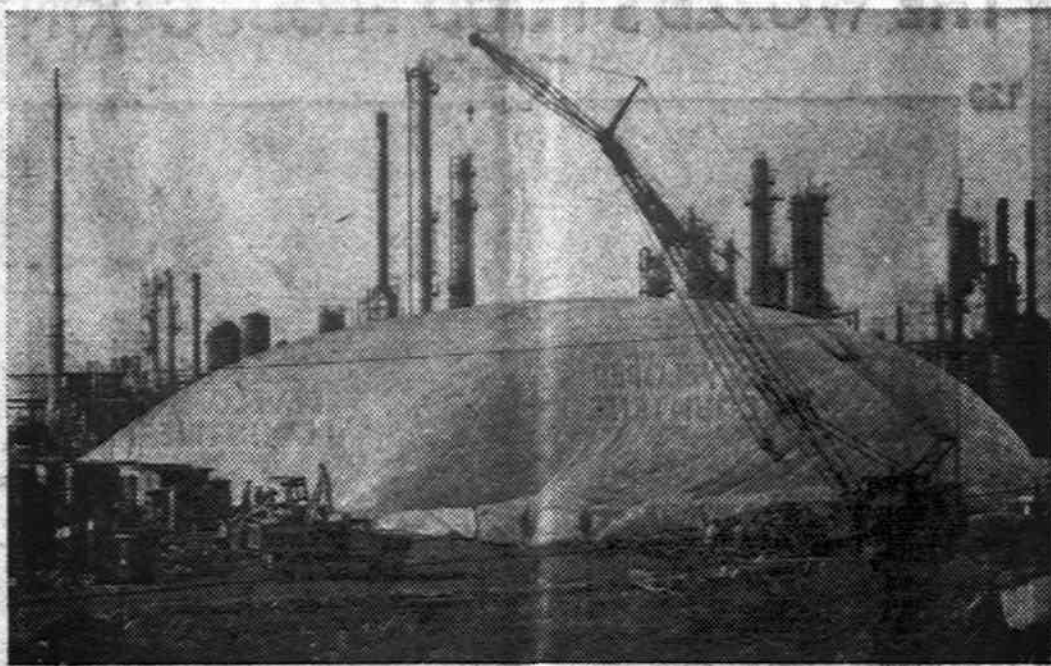
Metai be vasaros Amerikoje

Naujajame pasaulyje naujieji ateiviai — baltieji kolonistai, bet užrašus pradėjo daryti žymiai vėliau, tai tik bendrai žinoma, kad 18-me šimtmečiuje ir 19-jo šimtmečio pradžioje klimatas čia buvo daug šaltesnis negu dabar yra. Žiemomis New Yorko uostas stipriai užšaldavo ir Staten Island gyventojai per ledą vaikščiodavo į Brooklyną. 1816 per ištisus metus šiauriniame New Yorke ir Naujoje Anglijoje nebuvo to mėnesio, kad nebūtų šalnos ar speigo, dėl to tie metai įėjo istorijon kaip "metai be vasaros".

Artėjančio Ledų Amžiaus ženklai

Mažasis Ledų Amžius pradėjo baigtis ir klimatas atšalti aštuonioliktą amžiaus pabaigoje iki 1940, bet nuo tol ir vėl pradeda eiti šaltyn, prasideda vis vėlybesni pavasarai, vis vėlesnės šalnos pavasariais ir ankstybės rudenimis — ir vis dažnės ir žiauresnės audros, vis trumpesnį augalams augti sezonai, kas žymiai atsiliepi į grūdų auginimo (pirmoje eilėje kviečių) ūkį, plačiausiai išvystytą JAV-bėse, Kanadoje, Argentinoje ir Australijoje, iš kurių abidvi komunistų imperijos — Sovietų Sąjunga ir Kinija perkasi duoną. Dėl trumpėjančių vasarų sumažės grūdų ūkis ir dėl šaltesnių ir ilgesnių žiemų dar labiau padidės kuro šilumai poreikavimas. Iki šiol šalta žiema buvo skaitoma nenormali, bet dabar jau pradeda būti skaitoma normali. Kai kurie mokslininkai, ypač Čekoslovakijos klimatologas Jiri Kukla mano, kad mes jau stovime kito Di-

Ši didžiulė palapinė, 264 pėdų ilgio, 40 pėdų aukščio, uždenge viduje statoma šiluminė dujų įmonė. Čia darbininkai turi pakankamai šilumos ir yra apsaugomi nuo gamtos elementų.

SUTIKIME "TĖVYNĖS ŽIEDŲ" METRAŠTĮ

1973. IV. 29., atvelykio dieną, tuojau po sumos šv. Antano parapijos salėje įvyks Cicero Aukštesniosios lituanistinės mokyklos penkiolikmečiui paminėti "Tėvynės žiedai" metraščio sutikimas (pristatymas).

Su metraščiu atsilankiusius supažindins rašytojas Aloyzas Baronas. Jaunieji autoriai pasiskaitys vieną kitą savo rašinėlį. Aštuntokė Ramona Kaunaitė paskambins Čiurlionio Preludą, o viešnios dainininkės, sesutės Drūtytės, gražiai nuleiks visus svečius liaudies dainių sutartinėmis. Bus pagerbti

ne tiek žiauriai šaltas "pusamžis" buvo 19-jo amžiaus pradžioje. Jei tie amžiai laikysis tos pačios tvarkos kaip praity, tai galime laukti esminio atšalimo šio 20-jo amžiaus pabaigoje ir 21-jo amžiaus pradžioje, tad daugumas bent jaunosios kartos dar sulauktų atšalimo. Deja, minėtasis Kolumbijos onto profesorius primena, kad atšalimo periodai tarp Didžiųjų Ledų Amžių trunka po 10,000 metų ir kad mūsų šis 10,000 metų periodas jau visiškai baigiasi, dėl to tenka ruoštis ne kokiām mažam ledų amželiui, o pilnai naujam Glacialinei Epochai... J. Pr.

metraščio mėcenatai ir mokyklos garbės rėmėjai.

Besklaidydami metrašty, matome, lyg filmė, visus mokyklos vadovus ir mokytojus; straipsniuose, sąrašuose, lentelėse ir nuotraukose su malonumu stebime iš šios mokyklos išėjusius abiturientus (trylikojų laidų) jų buvo 120; džiaugiamės mokyklos atliktais darbais jos viduje, už jos sienų ir švenčių metu; gerimės tėvų komitetų, mokyklos rėmėjų ir LB pasiūlymų ir aukomų. Pirmoje dalyje pavaizduotas mokyklos nueitas kelias, o antroje — mokinių pirmieji kūrybiniai mėginimai. Metraštyje sukaupta net 210 nuotraukų. Bet sunku visa trumpai ir nusakyti. Reikia šį leidinį ir pačiam pasklaidyti ir pasiskaityti. Kiek teko patirti "Tėvynės žiedus" mielai į rankas ima visi: ir dabar mokyklą lankantis jaunimas, jaunieji tėvai ir vyresnieji, nes jame atsispindi kone kiekvieno šios kolonijos gyventojų netolima praėitis ir dabartis.

Maloniai kviečiame visus lietuvių savo gausiu atsilankymu pagerbti gražias jaunimo pastangas.

Direktorius, Metraščio Redakcija ir Tėvų Komitetas

P. S. Įėjimas nemokamas

Prof. Vaclovo Biržiškos

SENUJŲ LIETUVISKŲ KNYGŲ ISTORIJA

Pirmąjame tome yra 206 puslapiai, o antrajame 226 puslapiai. Abu tomai milžiniškos vertės turintys leidiniai už \$4.50, o kiekvienas vienetinis už \$6.00.

Abi knygos gausios, jei piliškos pildytos tūliu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Illinois 60608

U.S. POSTAL SERVICE

Ad No. 133—Reg. No. 84563—399 lines (3 cols. x 133 lines)—Newspapers, 1972

Printed in U.S.A.

I've seen the amount of mail we handle get bigger every year. Zip Code's the only way we've kept up with it.

Norbert J. Rokusek
Foreman of Mails
Chicago

Help us help you.

People depend upon the mail. Each time you use a Zip Code you help everybody's mail move faster. So use Zip Code on every letter you mail.

1. If you don't know a local Zip Code, check the Zip Code Section of your phone book.
2. For out-of-town Zip Codes, call us. Our number is in the Zip Code Section too.
3. For next-day delivery crosstown, Zip Code and mail by the last pickup before 5:00 p.m.
4. For next-day delivery to cities within 600 miles, Zip Code and mail before 4:00 p.m. from any specially marked Air Mail Box.
5. Always put your Zip Code on your return address. So people can copy it down.

Use Zip Code.

Your Postal Service

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

2 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — FRIDAY, APRIL 27, 1973

SAVE AT

Mutual Federal Savings and Loan

2212 W. CERMAK ROAD — CHICAGO, ILLINOIS 60608
Peter Kazanouskas, President Phone 847-7747

6% ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$10,000. OR MORE 2 YEAR MATURITY

5% REGULAR PASSBOOK ACCOUNT

NOW INSURED TO \$20,000.

DEDES SERNO GYVENIMO BRUOZAI

IRA GERIAUSIA DOVANA

Yra senieji Amerikos lietuviai Juozas Adomaitis — Dėdė Serna as auksinis pažin, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo pasakojimų. Jie gali pasakoti gražias surašytas Dėdės Serno gyvenimo žinias bus idomu prisiminti senus laikus ir pasakoti gražius istorijus. Naujai atvykęs lietuviai gaus žiemos ar vasaros puslankymais nuopirkti Antano Ruko parašytą Vieniso žmogaus Gyvenimą — Dėdės Serno gyvenimo bruožus. Jie pradijus kiekvieną, kas į atsimeina ir pažinys, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo Antano Ruko lengvas, vaizdus, gražia literatūrinė forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išeivių sviesuolių gyvenimu ir su kita ideologine veikla.

Antanas Rukas, VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozas Adomaitis, Serno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių istorijos draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

NAUJIENŲ ADMINISTRACIJA

Neseniai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ SOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiųntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui. Ansambliai, chorai, grupės, užsakišios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiųntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiūnčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

ŠAULIŲ VEIKLA IR VIENYBĖ

Skaityta LŠST suvažiavime balandžio 14 d. Detroito

Prieš kalbant apie šaulių veiklą, ne pro šalį tarti kokią žodį ir prisiminti V. Pūtį, mūsų Lietuvos šaulių įkūrėją. V. Pūtis aukėjo visas savo fizines, dvasines ir materialias jėgas lietuvių, šauliams ir Lietuvos laisvės kovai. Prancūzijos žymiam vyrui generolui De Gaulle mirus, Prancūzijos prezidentas pasakė, kad Prancūzija palikta našlaitė, taip pat ir V. Pūtį mirus — Lietuva palikta dar didesnę našlaitę, nes kito tokio žymaus vyro Lietuva jau nesurado.

Mes, šauliai ir šaulės, būdami V. Pūtį pasekėjai ir jo idėjų vykdytojai, plečiame ir plėsiame tremtyje šaulių veiklą ir nekreipsime dėmesio į komunistų daromas pastangas mus griauti. Kur šauliai — šaulės bebūtų, ar šaltame Sibire kėsdami badą, šaltį ir kovodami su gyvybe ir mirtimi, ar būdami okupuotoje tėvynėje, nesdami sunkią vergijos priespaudą ir būdami kalėjimuose, visų šaulių širdyse ir sąmonėje Lietuvos laisvės idėja buvo ir yra gyva.

Moskovs komunistai, mūsų tėvynės pavergėjai nei su tankais lietuvių ir šaulių sąmonės nenukariavo ir iš lietuvių širdžių ir sąmonės Lietuvos laisvės idėjos neatims, ką patvirtino jaunimo demonstracijos Kaune, reikalaujanti Lietuvos laisvės. Mūsų, lietuvių jaunuolių, patrioti, herojiškos tragiškos mirtys okupuotoje Lietuvoje, dar kartą iškelė švieson, visame laisvame pasaulyje mūsų brangios pavergtos tėvynės vardą. Tai buvo didžiausias smūgis Maskvos melui, nes dar kartą pasaulis sužinojo, kad nėra jokios Maskvos skelbiamos melagingos Lietuvos laisvės, o yra tik žiauri Lietuvos okupacija ir kruvinas teroras.

Šitie pasaulinio masto įvykiai Kaune, Kalantos ir kitų tragiškos mirtys, reikalaujanti Lietuvai laisvės, S. Kudirkos, nebijant mirties bausmės, komunistų vergijos, displaced persons, ram klastojimai. Jei mes visi šauliai įsijungsimės į aktyvų darbą, steigiant naujus šaulių dalinius, tai pasiekimas bus gautas. Ir po 3 metų, per kuriuos šaulių sąjungos suvažiavimai turėsime ne dabartinius 22 šaulių dalinius, bet turėsime 50 šaulių dalinių, nes kiekvienoje lietuviškoje kolonijoje plevesuos šaulių vėliava.

Vladas Pūtis

ty teisme reikalaujant Lietuvai laisvės, mus visus šaulius-les skaudžiai sukrėtė, bet mus visus padarė dar daugiau vieningais kovoję už Lietuvos laisvę. Mes visi su didžiausiu dėkingumu ir su didžiausia pagarba lenkiam galvas prieš mūsų didvyrius jaunuolius, kurie paaukojo savo gyvybes, kad Lietuvos laisvės idėja būtų gyva okupuotoje Lietuvoje ir viso pasaulio valstybėse. Paaukotos jaunuolių didvyrių gyvybės mūsų tėvynės laisvei davė mums daugiau ryžto, pasiaukojimo ir pamokė mus, kaip reikia aukotis ir dirbti pavergtos tėvynės labui.

Mes, tremtiniai, buvome kruvino bolševikų teroro ugnimi, patrankų ir tankų iššvilinti, išdeginti, išvyti iš tėvynės. Kas gali užginčyti, kad taip nebuvo? tik jaunuoliai, kurie to nepergyveno ir nematė. Mums, tremtiniam, prašant, amerikiečiai ir jų sąjungininkai pripažino mums tremtinių teisę, bet komunistams užprotestavus, amerikiečiai nusileido ir priėmė terminą, išvytiems žmonėms iš komunistų

ty vergijos, displaced persons, ram klastojimai. Jei mes visi šauliai įsijungsimės į aktyvų darbą, steigiant naujus šaulių dalinius, tai pasiekimas bus gautas. Ir po 3 metų, per kuriuos šaulių sąjungos suvažiavimai turėsime ne dabartinius 22 šaulių dalinius, bet turėsime 50 šaulių dalinių, nes kiekvienoje lietuviškoje kolonijoje plevesuos šaulių vėliava.

Mums panaikinus žodį tremtis, tai būtų pataikymas komunistų ankstybesnėmis reikalaujams pakeisti žodį tremtis ir būtų mūsų pačių paneigimas kada mes nebuvome komunistų teroro išdeginti, iššvilinti, išvyti iš mūsų tėvynės. Jei jauni, kurie įstoja į LŠST eiles, nėra tremtiniai dėl savo jauno amžiaus, tai nieko blogo jiems neatsitiks, jei jie sužinos iš šaulių sąjungos pavadinimo, kad mes esame tremties komunistų aukos ir kankiniai be tėvynės. Nėra didesnio dvasinio sualojimo, kaip netekti iš prievartos savo gimto krašto. Jei pašalinti toli trintis iš mūsų šaulių sąjungos pavadinimo, tai lyg būtų išgriauti vieną namo kamą, kad iš savaime pradėtų griūti. Komunistai daro įtaką, kad Vlikas šmestų žodį Laisvinimo Komitetas.

Tiek apie šaulių veiklą. Jei mes, kiekvienas šaulys-ė, atlikime savo pareigas, šauliams ir lietuvių sukaupu, tai ir visa mūsų šaulių sąjunga bus stipri ir auganti. Kiek mūsų pavieniai šauliai-les yra stiprūs ir darbūs, tiek savo veikloje, kiek mūsų atskiri daliniai aktyviai veikia, tiek ir mūsų visų sąjunga stiprėja ir tobulėja. Nelaukime, kad šaulių Sąjungos Centro valdyba, jos pirmininkas viską padarys. Už atskirą šaulį ir už kiekvieną šaulių dalinį. Mes, kiekvienas šaulys-ė, turime stiprinti, suaktyvinti kiekvieno šaulio veiklą, tuo būdu padarysime veiklą savo kuopą ir šaulių sąjunga suaktyvės.

Jei kare kariuotė, tik divizijų štabai, keleta žmonių, be įtraukimo į mūsų kiekvieno kario, kova būtų visada pralaimėta.

Po pirmo pasaulinio karo, sąjungininkų vyriausias vadas, generolas Pošas buvo apdovanotas ordenu už laimėtą karą su vokiečiais, bet jis to laimėjimo sau nepripažino, sakydamas tas laimėjimas priklauso kiekvienam mano kariui, nes be jų pasiaukojimo be jų geros kariškos tarnybos nebūtų laimėjimo.

Taip panašiai dabar, kad mūsų šaulių Sąjungos veiklos, progresas priklausė tik nuo mūsų kiekvieno šaulio-les ir nuo kiekvieno šaulių aktyvaus darbo.

Mūsų aktyvus ir darbštus sąjungos pirmininkas V. Tamošiūnas važinėja po lietuviškas kolonijas, stiprina šaulių veiklą ir kuria naujus šaulių dalinius, bet pirmininko jėgos yra ribotos, nors jis daro viską, ką galima šaulių sąjungos plėtimui ir gerinimui.

ram klastojimai. Jei mes visi šauliai įsijungsimės į aktyvų darbą, steigiant naujus šaulių dalinius, tai pasiekimas bus gautas. Ir po 3 metų, per kuriuos šaulių sąjungos suvažiavimai turėsime ne dabartinius 22 šaulių dalinius, bet turėsime 50 šaulių dalinių, nes kiekvienoje lietuviškoje kolonijoje plevesuos šaulių vėliava.

Mes šauliai turime kreipti ypatingą dėmesį į jaunimo organizavimą. Visokiais būdais ir visomis pastangomis kviesti jaunimą į šaulių dalinius, nes be atžalyno nėra šaulių sąjungai geros ateities.

Kiek dėl šauliškos vienybės ir šeimų sugyvenimo. Mūsų geriausios gyvenimo šakys paliko mūsų brangiojoje tėvynėje, mums čia kaip medžiui su nukirstomis šaknim sunku prigyti, sunku prisitaikyti, kada mes neturime po kojų savo gimto krašto. Mes, šauliai-les, bolševikų karo audrų ir teroro išblaškyti, ištręmę iš savo tėvynės, apsigyvenome visuose pasaulio kontinentuose. Vienų lietuvių nusilpo nervai, kitų jautresnių lietuvių nervai visiškai sužaloti parkriko, nes mažus reikalus sprendžia ne protu, bet jausmais. Jei nemalonius reikalus išgirstas iš vieno šaulio, vertas dėmesio tik 1% nuosmigtį, tai vaduojantis ne protu, bet tik įkaitusiais jausmais, jau reaguojama 100% atkirkčiu kitam.

Taip mieli šauliai-les, nėturėtų būti, nes patys sau kenkiame ir kenkiame visai mūsų šaulių sąjungai. Juk per daug juokinga, kada į žvirblius pradeda šaudyti iš artilerijos sunkių patalukų. Tokius išsiskaršiusius šaulius-les, kurie pradeda reikalą spresti ne protu, o jausmais, mes, iš šono stovėdami, suraminame geru patarimu, pamokinkime, kad šaulių labui, menką dalykėlį reikia užmiršti ir būti kito šaulio brolio atžvilgiu nulaidesniam ir šitoks pasielgimas ves mus į vienybę ir šaulių stiprybę.

Patarlė sako, kad ginčykimės rokuokimės kaip žydai, bet sugyvenkimės kaip broliai. Aš prisimenu iš Marijampolės gimnazijos laikų, kada 2 mokiniai, susiginčiję apkaltinę vienas kitą, kreipėsi į mokytoją pagalbos. Mokytojas išklausinėjęs abiejų ginčą patarė susitaikinti čia pat klasėje, prie visų mokinių. Po kelių minučių klasės tylos ir nesusitaikius ginčą vedantiems mokiniams, mokytojas pasiūlė antrą galimybę. Jis pasakė, kuris iš jūsų pirmas nusileis, tas laimės, po kelių minučių klasės tylos vienas iš ginčą vedančių

Pavergtoje Lietuvoje

FOTO REPORTAŽAS

Jei Vilnius dar ir šiandien akiai yra patrauklus miestas, tai reikia padėkoti jau amžinybės iškilavusiems planuotojams, kurie miesto gatves apsidino medžiais. Paveiksle matote Gedimino gatvę, okupanto dabar vadinamą Lenino prospektu. Paveikslas imtas nuo Nėringos viešbučio, kuriame dabar apgyvendinami iš užsienio atvykstantieji turistai. Foto trauktas praeitą rudenį.

mokinių atsisotų ir pasakė: "Aš pirmas nusileidžiu". Mokytojas jį pasveikino kaip laimėtoją už nusileidimą pirmam. Ir klasė jam pritarė džiaugsmingai aplodami. Už kelių minučių ir antras vedęs ginčą atsisotų, ir sakė, kad jis antras nusileidžia ir abu laimi.

Šitas pavyzdys man dažnai gyvenime primena, kaip išlaikyti ramybę, taiką ir sugyvenimą. Mums, šauliams, taip šitas pavyzdys turėtų daug ką pasakyti ir pamokyti, kaip reikia ieškoti sugyvenimo šaulių tarpusavyje. Jan Vokietijos stovyklose Dr. K. Grinius kvietė lietuvių vengti visokių konfliktų, nes ginčai kliudo visokį darbą ir progresą. Pagaliau stovyklose atsiradus per daug konfliktų, jis, Dr. Grinius, prašė paskelbti vienas kitam amnestiją, kad lietuvių ir Lietuvos vadovų darbas nenukentėtų.

Kanauninkas Tumas Vaižgantas apie lietuvių štai ką sakė: "Tie lietuviai, visokie nemok-

šos, girtuokliai, mažos vertės žmonės, bet aš lietuvių daugiausia gerbiu ir daugiausia myliu, nes jie yra mano broliai ir seserys. Taigi, mieli broliai ir seserys šauliai, dabar vardan šaulių vienybės ir šaulių sąjungos gerovės ir stiprybės, jei mes turime prieš vienas kitą kokius hesusipratimus, kurie kenkia šaulių veiklai, užmirškime, nusileiskime vienas kitam ir pradėkime mylėti vienas kitą vaizgantiškai. Mes, šauliai, tvarkome demokratiniu savanorišku būdu, dėl nuomonių skirtumo vienu ar kitu reikalu jokių būdu negalime vienas ant kito pykinti, į nuomonių skirtumą reikia žiūrėti kaip į diskusinį reikalą, kuris galėtų būti išdiskutuotas vienu ar kitu keliu, tik ne piktu ar konfliktu.

Šalinkime iš mūsų tarpo visus nesusipratimus, kurie mus silpnina ir skaldo. Lai gyvuoją viskas kas mus jungia ir veda šaulius į vienybę ir progresą.

Kad sustiprinus šaulių veiklą. 1. Skelbti konkursą ir skirti premiją už geriausią rašinį spaudoje, kaip geriau išvystyti šaulių veiklą tremtyje.

2. Skelbti menininkams konkursą, kad pagamintų vaizduojantį pirmo Lietuvos šaulio žuvimą už Lietuvos laisvę.

Jei tokio neatrastų, tai pirmo nežinomo šaulio žuvimą Lietuvos laisvę ginant. Šitokie paveikslai turėtų puošti kiekvieno šaulio namus. Toks paveikslas bus geriausia dovana šauliams ir pažįstamiems vardinį ir visokių švenčių proga.

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuos bet kokią knygų spintą ar lentyną:

K. Bielinis, PENKTIJETA METAI, gražiai įrišta, 592 psl.	\$6.00
K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrišta, 464 psl.	\$6.00
Prof. Vaclo. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, 1 tomas, gražiai įrišta, 431 psl.	\$7.50
Prof. Vaclo. Biržiška, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis, 208 psl., įrišta — \$3.00, minkštai viršelis — \$2.00; II dalis, 225 psl., įrišta — \$3.00, minkštai viršelis — \$2.00	\$2.00
Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 300 p.	\$2.00
Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrišta, 416 psl.	\$5.50
Kipras Bielinis, GANA TO JUNGO, 492 psl., minkštai viršelis.	\$5.00
Juozas Liūdžiū, RAŠTAI, 250 psl.	\$3.00
P. Liūdžiūviene, ATSIMINIMAI APIE JUOZĄ LIŪDŽIŲ, 88 psl.	\$1.00
Janina Narūnė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai, 170 psl.	\$3.00
M. Gudelis, POVLAS MILERIS, biografijos bruožai, 232 puslapiai.	\$3.00

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapačinskis, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie leidžiant Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais kaina 4 dol.

J. Audėnas, PASKUTINIS POSĖDIS. Minučių tikslumu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra išryškėjęs nesikeičiantis komunistų klaidingumas pavergiant tautas ir asmenis. 270 psl. \$4.00.

ČIKAGIETIS ĮSPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVOJ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakiuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdūs aprašymai ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.00. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kuraitis, MAGIŠKŲJU KILIMU Į VILNIŲ. Kelionės į Lietuvą įspūdi. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kuraitis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINIS UŽDANGOS. Autoriaus pastabumą neapgauna turistų ir agitpropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

V. Maciūnas, VINCAS KRĖVĖ SAVO LAISKIUOSE, 1944-54 m. 49 psl. \$1.00. Didžiojo klasiko mintys ir rūpesčiai apie lietuvių kultūrinį gyvenimą. Skurdū tremtis ji nepalenkė bendradarbiavimui.

Komunizmas yra žiaurus. Bet jis ir jo vadai yra ne mažiau juokingi. Pasijuokime visi, skaitydami Krizo Pieperio 77 ANEKDOTUS 52 psl. \$1.00.

Šie ir kiti leidiniai yra gaunami.

NAUJIESE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL 60608

atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridėdant čekį ar piniginę perlaidą.

Režisierius JUSTAS PUSEDIS, 20 metų režisavęs Aikos teatro sambūriui Detroito.

Mes švenčiame 50 m. sukaktį
Mokame iki 6% Dividendus ir
dar duodame dovanų.

JEI PADESITE TAUPYMO SĄSKAITON \$100 ar daugiau, tai galėsite gauti 40% ir 4 stiklus.

JEI PADESITE \$500 ar daugiau, tai iš 40 dovanų galėsite pasirinkti padažo šildytuvą, žvakių, patarnavimų lėkštes, dėžutę duonai, nerūdijamo plieno dubenį daržovės maišytį, elektros laikrodį virtuvei ir daugelį kitų vertybių.

JEIGU PADESITE \$5,000 ar daugiau, tai iš 40 dovanų, galėsite pasirinkti rankinius ir stalo laikrodžius, dakrono antklodę, radiją, foto aparatą, šildomą lėkštę, spintuvą, elektros keptuvą, Corning kavinuką ir daugelį kitų vertybių.

VIENAI SĄSKAITAI VIENA DOVANA.

DARBO VALANDOS: Pirmadienį, antradienį nuo 9 ryto iki 4 po pietų. Ketvirtadienį nuo 9 iki 6 val. vak. Penktadienį nuo 9 iki 7 val. vak., o šeštadienį nuo 9 ryto iki 1 po pietų. Trečiądieniais uždaryta.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti.

Lietuvių Prekybos Rūmų surengtas 55 metų Lietuvos atgimimo minėjimas, Lietuvių Tautiniuose namuose, rūmų valdyba su svečiais iš kairės į dešinę: Stasys Molis, Juozas Bacevičius, Teodora Kuzienė, Petras Vilkelis, Robertas Zapolis, Eleonora Zapolienė, generalinė konsule Juze Daužvardienė, Teodora Elinskrubas, Feliksas Raudonis, Valdas Adamkus, Kazimieras Oksas ir Vincas Samoška.

Foto V. Noreikos

Dariaus-Girėno paminklas pavojuje

Tik kelioms dienoms po Dariaus ir Girėno žuvimo, transatlantinio skridimo rėmimo komitetas 1933 m. liepos 26 d. susirinko Lietuvos konsulate ir nutarė Čikagoje pastatyti didvyriams paminklą. Tam tikslui tas pats komitetas pasivadino Dariaus-Girėno Paminklo Statymo Komitetu, kurį pradžioje sudarė: adv. R. A. Vasalle (Vasiliauskas), Petras Jurgėla (vėliau parašęs knygą "Sparnuoti Lietuviai Darius ir Girėnas"), Lietuvos konsulas Antanas Kalvaitis, p. Kalvaitienė, O. Kirienė, Gaizaičiūtė, inž. B. F. Simokaitis, adv. Lidikauskas, žymantas, Antanas Vaivada, L. Šil-

NAUJENŲ VAJAUS PROGA

Vajaus komisija dėkoja visiems rėmėjams už aukas ir kitokią paramą, taip pat už atsiliepimus laiškais ir pareiškimais, kurie rado teigiamą atgarsį visu lietuvių protuose bei širdyse pačioje vajaus pradžioje. Antrajame vajaus laikotarpyje norime ir prašome atkreipti dėmesį ne tik į reikiama paramą aukomis, bet ir kiekvienam laikraščio brangiausia dovana — naują prenumeratorių, kad nuolat didėjančiųjų skaiciui būtų ilgam užtikrinta egzistencija nekylančių kainos. Naujienos savo tikslią informaciją ir laikysena, remdamos visas lietuvių demokratines institucijas ir bendruosius bei visiems naudingus darbus, užsitarnavo visų lietuvių dėmesio ir paramos. Reikia, kad tas dėmesys ir parama būtų konkreti. Todėl kviečiame visus skaitytojus imtis iniciatyvos platinti Naujienas, besistengiant surasti bent po vieną naują skaitytoją. Visi lietuviai yra kviečiami užsiskirti Naujienas. Jos yra visiems įdomios, naudingos, reikalingos, ir net būtinos.

Chicagoje, pirmiesiose ir Kanadoje Naujienos metams — \$22.00, pusę metų — \$12.00, trims mėnesiams — \$7.00, vienam mėnesiui — \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$20.00, pusę metų — \$11.00, vienam mėnesiui — \$3.00. Užsieniuose — \$23.00 metams.

Prašome naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJIENOS
1739 So. HALSTED ST.
CHICAGO, ILL. 60608

Suočiu dol.

☐ Prašau siųsti Naujienas per mane užsiskiriamam naujam skaitytojui.

☐ Užsakau Naujienas savo kaip dovana proga.

☐ Sumoku savo prenumeratą mėnesiu anksčiau, kad jums nereikėtų siųsti raginimo.

☐ Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę, kad su jomis susipažintų.

PAVARDĖ IR VARDAS

ADRESAS

PAVARDĖ IR VARDAS

ADRESAS

Parašas

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas pataravimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKA

2608 West 69th St., Chicago, ILL. 60629. • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.

AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, ILL. 60629. — Tel. WA 5-2737

3333 So. Halsted St., Chicago, ILL. 60608. — Tel. 254-3320

Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai sertifikatai.

V. VALANTINAS

pieno turi duoti 20% daugiau, negu pernai. Kadangi tas planuojama nuo 1945 metų, tai kiekvienai karvė turėtų tapti pasaulio rekordininkė, tačiau to nėra, nes dėl komunistinės šeiminkavimo sistemos trūksta pašaro".

Ar bereikia išskirtinų normaliai galvojančioms?

Taip parašė vienas okup. Lietuvoje ūkyje dirbantis.

P. J-is

TRUMPAI

— Sol. Vilas Grudzis iš New Yoro dalyvauja šekspyro kūrybos festivalyje New Orleans mieste. Jis vaidina Romeo rolę "Romeo ir Juliet" pastatyme.

— Emilija Pakštaitė išmokė Donelaičio lit. mokyklų mokinių chorą "Carmen" operos vaikų dainas. Choras dalyvauja Chicago Lietuvių Operos "Carmen" pastatymuose.

— P. Berneckas Toronto lietuvių sporto aktyvo susirinkime išrinktas Sportininkų išvykai į Europą renti komiteto pirmininku, inž. E. Ciuplinskas ir O. Kušneraitis — vicepirm., H. Chevarkas — izd., V. Bireta, S. Krasauskas ir V. Simokaitis — nariai. Į komitetą numatyta įvesti 4 jauniuo atstovai iš Aušros ir Vyčio klubų.

— Gegužės 3 d. 11 val. ryto WGN — TV — 9 duos reportažą apie Sears dangoraižį ir jo užbaigimo iškilmes. Sears dangoraižis bus aukščiausias visame pasaulyje. Jis yra 1,454 pėdų aukščio nuo žemės paviršiaus, turi 110 aukštų ir 2,232 pakopų lipant laiptais. Jo griaučiams sunaudota 76,000 tonų plieno, beįdras grindų plotas yra 4½ milijonų kvadratinų pėdų. Jį pastatė Sears, Roebuck & Co. prie Wacker ir Jackson gatvių. Tai vieta yra pavadinta Sears Plaza.

— Albinas Rudinskis, Rochester, Mich., grįžo iš žiemos atostogų Floridoje.

— Mokytojų ir Jaunimo Studentų sąjaitė įvyks rugpjūčio 12 — 19 d. Dainavos stovykloje.

— Dr. Jurgis Viltrakis, St. Charles, Ill. išrinktas Amerikos ir Kanados vidaus ligų chirurgų d-jos pirmininku. Jis taip pat yra Kane apskr. gydytojų draugijos pirmininkas.

— Josephine Mikuziūtė buvo parvažiavusi šventėms į Chicago, pasimatė su keliais artimiesiems bendradarbiais ir vėl išskrido į New Yorką.

— New Yark mirė ir buvo palaidotas Pranas Spūdis, o ne Vladas, kaip neteisingai vienoje vietoje po fotografiją buvo pažymėta.

— Čikagos Lietuvių Jūrų Skautų maloniai kviečia mūsų visuomenę dalyvauti

JŪROS DUGNO PUOTOJE. kuri įvyks 1973 m. balandžio mėn. 28 d. 7:30 val. vak. B. Pakšto salėje, jūreiviams išpuostoje. Veiks gausūs bufetinės, dovanos, o mūsų jaunimas atliks gražią programą.

Groja nuotaikingas B. Pakšto orkestras ir įėjimo auksa tik 3.00 dol. Dėl rezervacijų skambinti CL 4-2665. Taip pat ribotas skaičius bilietų bus parduodamas prie įėjimo.

LJS Vadovybė

(Pr.)

— Jurgio Gliados romanas

"SUNKIAUSIU KELIU" patraukliai vaizduoja Lietuvos nepriklausomybės pradžios politinio skurdo vyriausiąjį herojų. Mykolą Stezevičių. Gaunamas visose knygų parduotuvėse. Kaina 5 dol. Leidėjo adresas: J. Urbelis, 1649 No. Broadway, Melrose Park, Ill. 60160. (Pr.)

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

TOOL MAKERS
LATHE HANDS
GRINDER HANDS

Pleasant working conditions.
COLUMBIA TOOL & GAGE CO.
1921 PULASKI AVE.
GLENVIEW, ILL.
Call 729-4902

REIKALINGI PAGALBININKAI
Patyrę metalo apdirbimo fabrikuose. Puiki progą progresuoti. Nuolatinis darbas. Daug priedų. Susikabinti angliskai.
650 So. 28th AVE.
BELLWOOD, ILLINOIS

SHEET METAL AND WELDING
Experience preferred.
Accurate Electronics Co.
2005 So. Blue Island
666-5600

LINOTYPE — COMPOSITOR
NW Side. Open trade Plant needs men for Linotype and Composing. Night shift. Fringe benefits.
Call BILL KWASF 267-8400

PUNCH PRESS OPERATORS
Day and night shift. Steady work. Overtime. Blankers and secondary work. Operate auto presses. Many company benefits including retirement, vacation, etc.
342-1100 — C. BARTZ
KRASBERG CORP.
2501 WEST HOMER

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkų Reikia

\$100 PER WEEK
Wanted experienced house keeper. In Winnetka. Live in, own room, TV, air condition. Other help employed. Two days off.
Ask for Mrs. GRAMM.
446-8175

SECRETARY
Rapidly growing sales dept. seeking secretary with min. 1 yr. gen. office exp. Typing, shorthand or dictaphone req. Job includes variety of interesting duties. Exc. starting sal. Free Blue Cross — Blue Shield and Pension program.
Call Jim Pollard 243-6900
COMMERCIAL CAM DIVISION
An Equal Opportunity Employer

SECRETARY — RECEPTIONIST
Interesting position. Good typing skill and phone experience necessary. Hospitalization and other benefits. Salary commensurate with duties. Pleasant working conditions.
Japan Auto Parts Industries, Assn.
Call Mr. Oshikawa or Mrs. Berkman
346-1961

RECEPTIONIST — TYPIST
FOR ADVERTISING AGENCY.
We need an excellent typist with good phone voice. Excellent salary and benefits offered.
Call Mrs. BRIGGS
648-1199

GAL FRIDAY
To do light typing and who likes to work with figures. Small congenial office in new building. Convenient to Lake Street I. and C & W downtown station. Free hospitalization and life insurance. Liberal vacation policy.
641-0884

LIVE IN HOUSE KEEPER
5 day per week. 6 children. 5 school age. Mother in hospital. Permanent position. Good salary and home for right person. Some English Necessary. References. Arlington Heights.
Phone 394-5249 evenings and week ends or 448-3536 anytime.

DEPENDABLE WOMAN WANTED
Four days per week steady. Near North Chicago. One school age child. General housework. Light cooking. Good wages. For right person. Some English necessary.
664-0665

HELP WANTED — MALE/FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

SALES EXECUTIVE
We need executive management personnel to fill top position in our corporation. Industrial Chemicals. Excellent income: \$11,500 — \$24,000, potentials — bonus comm.
Mr. FUNK — 887-0340
10:00 A.M. — 3:00 P.M.

BOOKBINDERS — LIBRARY
MEN, EXPERIENCED
Women, Smythe Sewing Machine — automatic.
A & H BINDERY
117 W. HARRISON
922-8007

FURNITURE AND FIXTURES
Rakandai ir Įrenginiai

PARDUODAMI
IS MODELINIS NAMU BALDAI
30% iki 50% nuolaida. Galima pirkti dalimis ir išmokėtinai. Aptarnauja lietuvių.
SOUTHWEST FURNITURE CO.
TEL. GR 6-4421
6200 So. WESTERN AVE.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAI

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMU VALDYMAS — NOTARIATAS — VERITIMAI

[VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA]

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

PIGIAI PARDUODAMAS medinis pajamų namas Marquette Parke. Po 6 val. vakaro telefonuoti 434-9563.

BUTŲ NUOMAVIMAS. IVAIRŲS DRAUDIMAI. NAMŲ NEKILNOJAMO TURTO PIRKIMAS — PARDAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE

4369 ARCHER AVE., CHICAGO

TEL. — 254-5554

PAVASARIS ATEINA
7 KAMBARIŲ GRAŽUS švarus namas. 5 kamb. apačioj ir 2 viršuj. 2 vonios, įrengtas sausas beismontas, naujas gazu šildymas, aliuminijaus langai, garazas. Greit galima užimti, arti mūsų ofiso. \$19,500.

8 KAMBARIŲ architektu moderni mūro rezidencija. 60' lotas. Mūro garazas. Gage Park. \$33,500.

2 BUTŲ PUIKUS MŪRAS. Arti mūsų ofiso. Gazu šildymas. Daug priedų. \$30,000.

1½ AUKŠTO MŪRAS. 2 butai — 5½ ir 4½ kambarių. Karpetai. Alum. langai. Moderni virtuvė. Gazu šildymas. Garazas. \$18,800.

10 BUTŲ 2 aukštų mūras. Arti Kedzie ir Parko. Aplei \$15,000 pajamų. Galima gauti už \$70,000.

PRIES DEŠIMT metų, prieš Marquette Parką, statytas mūro luksus pajamų namas, 5 ir 3 kamb. butai, karpetai, naujas garazas. Daug priedų — \$31,500.

6 KAMBARIŲ modernus medinis. Naujas gazu šildymas. Arti Margueto radio. \$15,800.

MODERNUS 6 KAMBARIŲ 14 metų mūras. Cent. oro. vėsinimas. Įrengtas beismontas, baras, 1½ vonios, 40' lotas. Garazas. \$24,000.

PLATUS VERTINGAS LOTAS Marquette Parke. Kaina \$9,900

Valdis Real Estate

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Įrengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatu senus visų rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ŽUKAUSKAS

4444 So. WESTERN AVE.

Chicago, Ill. 60609. Tel.: VI 7-3447

DEL AUKŠTOS KOKYBĖS KAINOS

IR SAJINGUMO NAMŲ REMONTO DARBUOSE

Stogų dengimas. Vandens nutekėjimo vamzdžių, Tuckpointing — mūro sutvirtinimas ir valymas. Mūrinių, stalių, cemento ir dažytojo darbai. Veikl įkainavimas. Skambinkite dabar.

AL BELEAKUS. Tel. 238-8656

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE

Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.

4824 So. CALIFORNIA AVE.

CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

A. G. AUTO REBUILDERS

Cia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kalnos nebrangios.

3518-34 W. 63rd Street, Chicago, Ill.

TEL. — 776-5888

Ancietas Garbaciauskas, sav.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.

Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES

Pardavimas ir Taisymas

2646 WEST 69th STREET

Tel.: RRepublic 7-1941

SKAITYK IR KITAM PATARK

SKAITYTI DEMOKRATINIŲ DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"